EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 1.2.2017.
COM(2017) 37 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o provedbi Direktive 2009/31/EZ o geološkom skladištenju ugljikova dioksida

1. UVOD

Direktivom 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o geološkom skladištenju ugljikova dioksida[1] (tzv. Direktiva o hvatanju i skladištenju ugljika; dalje u tekstu „Direktiva o hvatanju i skladištenju ugljika") uspostavljen je pravni okvir za geološko skladištenje ugljikova dioksida (CO_2) na način siguran za okoliš. Cilj je Direktive o hvatanju i skladištenju ugljika osigurati da ne postoji znatan rizik od istjecanja CO_2 ili štete za zdravlje ili okoliš te spriječiti sve štetne učinke na sigurnost transportne mreže ili skladišnih geoprostora.

Ovo je izvješće drugo izvješće o provedbi Direktive o hvatanju i skladištenju ugljika i njime je obuhvaćeno razdoblje od svibnja 2013. do travnja 2016. U izvješću je opisan napredak postignut od prvog izvješća o provedbi.[2] Izvješće o reviziji Direktive o hvatanju i skladištenju ugljika doneseno je 2015.[3] To se izvješće temeljilo na izvješćima država članica. Dvadeset šest država članica[4] dostavilo je izvješća na vrijeme kako bi se ona mogla razmotriti u ovom izvješću.

2. OPĆI NAPREDAK U PRENOŠENJU

Sve su države članice obavijestile Komisiju o mjerama za prenošenje. Komisija smatra da su do danas zakonodavstva šesnaest država članica u potpunosti usklađena s Direktivom. U tijeku je dijalog s ostalim državama članicama o tome kako će svoja zakonodavstva potpuno uskladiti sa zahtjevima Direktive.

3. POSEBNA PITANJA U VEZI S PROVEDBOM U DRŽAVAMA ČLANICAMA

3.1. Odabir skladišnog geoprostora

U usporedbi s prethodnim razdobljem za koje je dostavljeno izvješće države članice općenito nisu odredile nova područja na kojima jest ili nije moguće odabrati skladišne geoprostore. Samo je Poljska odredila jedno područje za skladištenje. Pet njemačkih saveznih država priprema odluke ili je donijelo zakone o ograničavanju ili zabrani podzemnog skladištenja CO_2, uključujući u istraživačke svrhe.

Države članice koje namjeravaju dopustiti skladištenje na svojem državnom području moraju provesti procjene dostupnih skladišnih kapaciteta. U Bugarskoj, Grčkoj, Italiji, Mađarskoj, Nizozemskoj, Njemačkoj, Švedskoj i Ujedinjenoj Kraljevini provedene su, provode se ili se planiraju nove procjene dostupnih skladišnih kapaciteta.

Detaljnije informacije navedene su u Prilogu izvješću.

3.2. Zahtjevi za izdavanje dozvola za istraživanje i skladištenje

Zahtjevi za izdavanje dozvola za istraživanje podneseni su samo u Španjolskoj. Za jedan je projekt u Ujedinjenoj Kraljevini podnesen zahtjev za izdavanje dozvole za skladištenje: projekt hvatanja i skladištenja ugljika Peterhead. Komisija je u siječnju 2016. donijela

[1] Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006, SL L 140, 5.6.2009., str. 114. – 135.

[2] COM(2014)99 Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi Direktive 2009/31/EZ o geološkom skladištenju ugljikovog dioksida

[3] COM(2015)576, Izvješće o preispitivanju Direktive 2009/31/EZ o geološkom skladištenju ugljikova dioksida, Prilog Izvješću Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o napretku mjera klimatske politike

[4] Austrija, Belgija, Bugarska, Cipar, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Hrvatska, Italija, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska i Ujedinjena Kraljevina.

mišljenje o nacrtu dozvole za skladištenje.[5] Jedan se zahtjev za dozvolu za skladištenje trenutačno ocjenjuje u Italiji, a očekuje se da će jedan biti podnesen za plinsko polje Q16 Maas u okviru projekta ROAD u Nizozemskoj.

3.3. Izvedivost naknadnog opremanja velikih postrojenja za izgaranje sustavom za hvatanje i skladištenje ugljika

Na temelju Direktive o hvatanju i skladištenju ugljika zahtijeva se da operatori pri podnošenju zahtjeva za dozvolu procijene tehničku i ekonomsku izvedivost hvatanja, transporta i skladištenja ugljika. U slučaju pozitivne procjene mora se osigurati da na mjestu ugradnje bude odvojen prostor za opremu potrebnu za hvatanje i sabijanje CO_2.

Procjene su provedene u Belgiji (jedna), Češkoj (jedna), Njemačkoj (pet), Rumunjskoj (šest), Poljskoj (deset), Sloveniji (jedna) i Španjolskoj (pet). Procjenama je utvrđeno da hvatanje i skladištenje ugljika nije ekonomski izvedivo. Za neka su postrojenja utvrđene dodatne poteškoće – u Belgiji i Estoniji ne postoje odgovarajući skladišni geoprostori ili postoji tehnička nekompatibilnost s fleksibilnim radom postrojenja.

Međutim, iako rezultati procjena nisu bili pozitivni, u brojnim dopuštenim elektranama predviđen je prostor za opremu za uklanjanje i sabijanje CO_2 te su elektrane izgrađene tako da je moguće bez znatnih izmjena njihove strukture naknadno spojiti opremu za hvatanje i skladištenje, npr. u Češkoj, Estoniji, Njemačkoj i Poljskoj.

Zahtjevi zakonodavstva Ujedinjene Kraljevine nadilaze zahtjeve Direktive te je u skladu s njima elektranama dopušten rad samo ako je za njih moguće dokazati da će ispunjavati uvjete tehničke i ekonomske izvedivosti tijekom cijelog uporabnog vijeka. Odobrene su dozvole za 14 elektrana na temelju smjernica nadležnih tijela[6]. Ekonomske procjene pokazale su da je naknadno opremanje predloženih elektrana ekonomski izvedivo uz primjerenu cijenu ugljika.

3.4. Istraživački projekti relevantni za Direktivu o hvatanju i skladištenju ugljika

Iako predstavljanje i komercijalizacija sustava za hvatanje i skladištenje ugljika nisu napredovali tijekom razdoblja za koje je dostavljeno izvješće, niz država članica i sam EU nastavljaju podupirati ili planiraju i dalje podupirati aktivnosti istraživanja za poboljšanje tehnologije i stručnog znanja o podzemnom skladištenju CO_2: Belgija, Češka, Njemačka, Francuska, Mađarska, Malta, Litva, Nizozemska, Slovačka, Španjolska i Ujedinjena Kraljevina. Neke su zemlje (npr. Estonija, Nizozemska, Slovačka, Poljska) u izvješću navele da uz geološko skladištenje CO_2 istražuju i druga rješenja u obliku različitih mogućnosti za upotrebu CO_2. Vidjeti Prilog za više detalja.

3.5. Mreže za transport i skladištenje CO_2

Zajednička, prekogranična rješenja za transport i geološko skladištenje CO_2 istražuju se u okviru dviju regionalnih mreža za hvatanje i skladištenje ugljika – radne skupine za bazen Sjevernog mora, u koju su uključene Ujedinjena Kraljevina, Nizozemska, Norveška, Njemačka i Belgija te mreže za hvatanje i skladištenje ugljika u regiji Baltičkog mora, u koju su uključene Estonija, Njemačka, Finska, Norveška i Švedska. U okviru tih mreža mogao bi se olakšati transparentan i nediskriminirajući pristup mrežama za transport CO_2 i geoprostorima za skladištenje CO_2 za operatore u državama članicama u kojima nije moguće podzemno skladištenje. Belgija, Nizozemska, Ujedinjena Kraljevina i Francuska također

[5] C(2016)152 Mišljenje Komisije o nacrtu dozvole za trajno skladištenje ugljikova dioksida u osiromašenom plinsko-kondenzatnom polju Goldeneye u blokovima 14/28b, 14/29a, 14/29e, 20/3b, 20/4b i 20/4c u epikontinentalnom pojasu Ujedinjene Kraljevine

[6] https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/43609/Carbon_capture_readiness_-_guidance.pdf and www.gov.scot/resource/doc/917/0095764.doc

istražuju mogućnosti razvoja čvorišta za emisije CO_2 iz industrije i elektrana u područjima luka Amsterdam, Rotterdam, Grangemouth, Tees Valley i Fos-sur-Mer.

4. ZAKLJUČCI

Države članice EU-a dosljedno su primjenjivale odredbe Direktive o hvatanju i skladištenju ugljika u razdoblju za koje je dostavljeno izvješće.

Neke države članice unaprijedile su svoju procjenu skladišnih kapaciteta, ali bit će potrebne dodatne detaljnije procjene u slučaju pokretanja projekata hvatanja i skladištenja ugljika.

Iako rezultati procjene tehničke i ekonomske izvedivosti naknadnog opremanja postrojenja sustavima za hvatanje i skladištenje ugljika nisu bili pozitivni, u novim se postrojenjima općenito nadilaze pravni zahtjevi i predviđa prostor za eventualno opremanje takvim sustavima ako se u budućnosti promijene uvjeti.